

GENÇ SEÇMENLERİN SİYASETE OLAN İLGİLERİ VE SİYASAL KATILIM AÇISINDAN KÜMELENMELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Araştırma Makalesi / Research Article

Şener T. & Çağlar N. (2020). Genç Seçmenlerin Siyasete Olan İlgileri ve Siyasal Katılım Açısından Kümelenmeleri Üzerine Bir Araştırma. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 514-531.
DOI: 10.30783/nevsosbilen.746432

Geliş Tarihi: 05.02.2020
Kabul Tarihi: 04.12.2020
E-ISSN: 2149-3871

Dr. Öğr. Üyesi Turan ŞENER
Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
turansener@akdeniz.edu.tr
Orcid No: 0000-0003-2354-015X

Dr. Öğr. Üyesi Nedret ÇAĞLAR
Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü
nedretcaglar@sdu.edu.tr
Orcid No: 0000-0001-9769-056X

ÖZ

Bu araştırmanın amacı genç seçmenlerin siyasete olan ilgileri ve siyasal katılımları açısından gruplara ayrılıp ayrılmadıklarını tespit etmektir. Ayrıca yine genç seçmenlerin demografik özellikleri bakımından tespit edilen kümeler çerçevesinde farklılıklarının olup olmadığına da bakılacaktır. Bu amaçlar doğrultusunda Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi merkez yerleşkesinde eğitimine devam eden ve basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 401 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma amacı çerçevesinde seçmen bölümlerine ulaşabilmek ve bu bölümler hakkında detaylı bilgileri ortaya çıkarabilmek için Kümeleme Analizi ve Varyans Analizi uygulanmıştır. Bu analizler sonrasında Güvensizler ve Kararsızlar olarak isimlendirilen iki seçmen kümesi tespit edilmiştir. Ayrıca tespit edilen bu gruplarda demografik özelliklerde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklara da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Seçmen Davranışları, Genç Seçmenler, Siyasal Katılım, Kümeleme Analizi

A STUDY ON YOUNG VOTERS INTEREST IN POLITICS AND CLUSTERING IN TERMS OF POLITICAL PARTICIPATION

ABSTRACT

The main purpose of this research is to determine whether young voters are clustered in terms of their interest and political participation in politics. In addition, it will be examined in terms of the demographic characteristics of young voters to determine whether there are any differences in coming into clusters. For these purposes, a survey prepared for students continuing their education in the central campus of Süleyman Demirel University was applied and 401 usable surveys were included in the research. Simple random sampling method was used in the study. Within the framework of the research purpose, (Cluster Analysis) and Variance Analysis (One-Way ANOVA) were applied in order to reach the electoral sections and reveal detailed information about these sections. After these analyses, two voter clusters named as Insecure and Unstable were identified. Besides, statistically meaningful differences in demographic characteristics were obtained in these clusters.

Keywords: Voter Behaviors, Young Voters, Political Participation, Clustering

1.GİRİŞ

Demokratik bir sistemde siyasi partilerin ve adayların iktidarda bulunuyorlarsa meşruiyet adına ve iktidarı devam ettirmek için iktidarda değilse de iktidara gelmeleri için gereken en önemli desteğin vatandaş desteği ve katılımı olduğu bilinmektedir. Bu açıdan seçmen rolünde vatandaşların siyasal katılımının demokratik sistemin vazgeçilmez unsurlarının başında geldiği söylenebilir.

Seçmenlerin oylarını etkileyen pek çok unsur vardır. Bunlar arasında dönem gereği seçimlere özel bazı durumlar, ülkenin ekonomik veya siyasi şartları, adayın veya liderin kişiliği, değeri ve

medya sayılabilir. Sayılan bu unsurlar oy verme üzerindeki psikolojik, sosyolojik ekonomik ve ideolojik etkiler çerçevesinde değerlendirilir (Heywood. 2017: 272-273).

Siyasi partilerin temel varlık sebeplerinden en önemlisi iktidar olmaktır ve iktidar olmak ya da iktidarı paylaşmak için çalışmaktadırlar. Demokratik sistemde ise iktidara gelmenin temel yolu seçmenin desteğini almaktır. Seçmenler siyasi partilere olan desteklerini çok farklı şekillerde verse de bunun en sonuca götürününün seçimlerde partilerin lehine kullanılan oyları olduğu görülmektedir. Öyleyse siyasi partilerin ve hatta sistem farklılıklarını da göz önüne alınmasıyla adayların, seçmenlerin oyuna ihtiyaçları vardır (Polat ve Kültür, 2006:192). Yani parti örgütünün dinamizmi, partinin ideoloji ve programı ile toplumsal sorunlara, beklentilere ve taleplere çözüm bulabileceği umudunu yaratmalıdır.

Liberal demokrasilerde oy kullanmaya yönelik tartışmaların başlangıç noktası Campell vd., (1960)'da yayınladıkları *'The American Voter'* adlı kitaptır. Söz konusu kitap, yalnızca Birleşik Devletlerde değil diğer liberal demokrasilerde de etkili olan, seçmenleri incelemenin ve seçmenlerin nasıl karar verdiği hakkında düşünmenin bir yolunu oluşturmuştur (Hague ve Harrop, 2016: 247).

Adayların, siyasi partilerin hatta topyekûn değerlendirilecek olursa demokratik bir sistemin başta seçimler olmak üzere çeşitli kanallar vasıtasıyla katılımının sağlanması gerekmektedir. Hague ve Harrop siyasal katılımı vatandaşların siyasi iktidarı elinde bulunduran yönetenlerin yapacakları işlerle ilgili alacakları kararları etkiledikleri bir faaliyet olarak değerlendirmektedirler (Hague ve Harrop, 2016: 155).

Öyleyse siyasal katılım gerek siyasal sistem açısından gerekse de seçmenler açısından oldukça olumlu bir durum olarak ifade edilebilir. Ancak ilgili süreçlere katılmayan seçmenler, başkalarının iradeleri doğrultusunda yönetilmek durumunda kalan adeta başkalarının araçlarına serbestçe binen serbest sürücüler gibidir (Bellamy, 2008: 17-18, Hague, Harrop ve McCormick, 2016: 217).

Seçmenlerin mevcut siyasal sistem açısından önemi ile ortaya çıkan siyasal katılım üzerinden seçmen davranışlarının incelenmesi önemli bir konu olarak düşünülmektedir. Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerle birlikte değişen iletişim kanalları özellikle gençler üzerinde oldukça etkindir. Bu teknolojik gelişmeler gençlerin pek çok konu da olduğu gibi siyasete katılımı konusunda da kendini göstermekte ve siyasal katılım kanallarını değiştirmektedir. Bu çalışmada seçmen davranışı ve siyasal katılım konularında literatür taraması yapılmış sonrasında genç seçmenler üzerinde bir uygulama ile genç seçmenlerin siyasete ilgi düzeyleri ve siyasal katılım konularında gruplara ayrılıp ayrılmadıkları ve demografik özelliklerine göre farklılıkların olup olmadığı araştırılmıştır.

2. SİYASAL KATILIM VE VATANDAŞLIK BAĞI

Siyaset, toplumun düzenini sağlamada ideal olana ulaşmayı amaçlamaktadır. Hedeflenen ideal düzen ise bireylerin katılımı ile ulaşılan demokratikleşmiş bir yapı olarak tarif edilebilir. Bu amaç doğrultusunda yönetilenlerin yönetenlerle olan ilişkisi oldukça önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Devletin vatandaşına verdiği temel haklar arasında görülen siyasal katılma, vatandaşlık bağı konusunda da bireye verilen temel haklar olarak düşünülmektedir. Nomer'de(2018) vatandaşlığı, bireylerin devletle ilişkisini, aidiyetini belirleyen bir unsur olarak tarif edip, bireylerin vatandaşlık hakkıyla ait olduğu devletin bütün ekonomik ve siyasi hayatına katılımının sağlanacağını ifade etmiştir. Ayrıca yine vatandaşlık hakkıyla bireylerin seçme ve seçilme hakkını da elde edeceğini belirtir Dolayısıyla siyasal katılım bireye verilen temel bir hak olarak görülmelidir. Ancak siyasal katılmayı seçme ve seçilme hakkını dar ve sadece seçimlerle sınırlı ele almak yerine kamu politikalarının belirlenme süreçlerine katılım olarak değerlendirmek, siyasal katılımın daha geniş ele alınmasına olanak sağlamaktadır.

Bir bütün olarak bakıldığında yöneten ve yönetilen ilişkisinin toplumsal yaşamın ana temelini oluşturduğunu söylemek mümkündür. Gerek bireylerin kendi arasındaki ilişkisi gerekse düzen koyan erk yani devlet ve onun kurumlarıyla veya diğer kurumlarla olan ilişkisi bu kapsamda değerlendirilmektedir (Bravo, 2019: 123-125). Yani siyasal katılım ulaşılmak istenen ideal düzende vatandaşın yönetilmesinde yine vatandaşın bizzat kendinin etkisini ortaya koyan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle yönetenin meşruiyetini ve toplumsal desteği kazanması için belki

de en önemli unsur olduğu söylenebilir.

Siyasal sistem ile siyasal katılım arasındaki ilişkinin yalnızca vatandaşın basitçe sandığa gitmesi ve oy kullanması veya temel vatandaşlık görevlerini yerine getirmesi ile açıklamanın yetersiz olduğu ve siyasal katılımı açıklayamayacağı düşünülmektedir. Siyasal katılma ile vatandaşın siyasette etkin bir özne haline gelmesi, yani kamusal kararların alınmasında, etkin bir karar verici pozisyonunda olarak siyasal sistemin, gelişim ve değişimini sağlaması ile açıklanabilir (Topbaş, 2010: 83). Bir başka ifade ile siyasal katılma ile vatandaşların sistemin işleminde, gelişmesinde etkin olacağı ve hatta değişimine de hem katkı sunacağı hem de karar vereceği söylenebilir.

Çağdaş siyaset anlayışının ve özellikle de modern siyasal yapılanmanın en önemli aşamalarından birisi de bir meşrulaştırma tarzı olarak siyasal katılma ve onu gerçekleştirme şekilleridir. Bu sebeple demokratik yönetim anlayışları içerisinde siyasal katılma olgusu önemli bir yer tutmaktadır (Eke, 2008: 16). Öyleyse siyasal katılmanın demokratikleşme aşamasında da aktif rol oynadığını belirtmek gerekmektedir. Siyasal katılma demokratik bir sürecin çıktısı olarak görülmektedir. Demokratik siyasal hayatın yansımalarının en somut çıktısı olarak düşünülebilen siyasal katılma, siyaset biliminin yanında siyasal iletişimin ve siyasal pazarlamanın da temas etmek durumunda olduğu bir alan olarak görülebilir.

Siyasal katılma kavramıyla ilgili pek çok tanım söz konusudur. Dar anlamda seçmenlerin sadece seçimlere katılması şeklinde tanımlanabilir. Geniş olarak ise, toplumu ilgilendiren siyasal kararların alınma sürecinin hemen her noktasında seçmenlerin yer alması olarak tanımlanabilir. Siyasal katılma, en genel anlamda seçmenlerin siyasal adayları etkilemek için içerisinde yer aldıkları yasal davranışlardır (Verba vd. 1978: 46-47). Siyasal katılımı bireyin davranış, tutum ve eğilimleri çerçevesinde açıklayan Daver'e göre siyasal katılma, bireyin (vatandaşın) siyasal sistem karşısındaki durumunu, tutumunu ve davranışlarını gösterir (Daver, 1993: 203).

Siyasal katılımı basit bir meraktan yoğun bir eyleme kadar uzanan bir eylemler bütünü olarak tanımlanabilir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde toplumun tamamının aynı oranda siyasete katılım yapması beklenemez (Eke, 2008: 17). Bireylerin siyasal katılımının ne aynı ölçüde ne de aynı amaçla olduğu söylenebilir. Her bireyin katılıma farklı anlamlar yüklediği ve o amaçla siyasal katılım açısından farklı farklı oranda davrandığı düşünülmektedir. Ayrıca yine Verba ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada (1978) ortaya koydukları faktör analizi sonuçlarına göre siyasal katılmanın dört farklı faktörü söz konusudur. Bunlar; *Oy Verme, Kampanyada Bulunma, Toplumsal Etkinlik, Belirlenmiş İletişim*'dir. Bu faktörlere göre bireyler siyasal katılım olarak nitelenebilecek faaliyetlerde, sadece oy verme davranışında bulunabilecekleri gibi toplumsal etkinlik ile de siyasal katılmada aktif olarak yer alabilmektedirler (Verba, vd., 1978: 53). Özellikle bireylerin kendilerini yönetmesi ve demokratikleşme süreci açısından siyasal katılım kavramının önemli olduğu söylenebilir. Yine yönetim sürecine vatandaşın katılımı ile toplumsal uzlaşma kültürünün ve farklı düşünen yapılar arasındaki dengenin sağlanmasına da katkısı yadsınamaz (Aktan, 2017: 1).

Bireylerin siyasal katılımının hangi boyutta veya hangi yoğunlukta olursa olsun, özellikle siyasal iktidarın meşruiyet kazanımında, demokratik bir yönetim anlayışının yerleşmesi ve toplumsal uzlaşmanın sağlanmasında oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Özellikle siyasal katılımın öneminin görece daha genç vatandaşlar tarafından anlaşılması ve gençlerin siyasal katılımının yüksek olmasının, ülkelerin siyasi yapısı ve geleceği açısından önemi daha da fazladır.

3. SEÇMEN DAVRANIŞLARI

Bireylerin siyasal tercihlerinin önemli hale gelmesiyle birlikte seçmen davranışları da üzerinde durulan en önemli konulardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireysel olarak tamamen bağımsız ve birbirinden farklı tutum ve davranışlar içerisinde olan seçmenlerin, oy verme karar aşaması öncesinden başlayıp tercih sonrası tutum ve davranışlarına kadar olan sürecin bilinmesinin ve etkileyen faktörlerin ortaya konulmasının önemli bir konu olduğu düşünülmektedir. Seçmenlerin oy tercihini etkileyen faktörlerin araştırılarak ortaya konulması, seçim kampanyalarında siyasal iletişim strateji ve taktiklerinde siyasi partilere oldukça önemli bilgiler verecektir. Böylelikle gerek siyasi partiler gerekse adaylar süreci sağlıklı yürütebilecek ve doğru adımları atabilecektir.

Seçmen davranışları, bireylerin siyasal, sosyal, ekonomik açıdan içinde buldukları süreçlerle ilgilidir. Bundan dolayı seçmen davranışını tek başına kişisel tercihe bağlamak doğru

olmayacaktır. Bireyin içinde bulunduğu ortamın ve grubun seçmen tercihlerinde etkisi kaçınılmazdır (Akın, 2012: 14). Ayrıca önceki dönemlere ait sonuçlar üzerinden seçmen davranışlarının incelenmesi de seçim araştırmalarına fazlasıyla katkı sağlayacaktır.

Siyasal katılımı etkileyen önemli faktörlerden bazılarının seçmenin fiziki, kişisel ve hatta değer yargılarına kadar uzanan özellikleri olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bazı seçmenler siyasete katılım açısından oy bile vermeye gitmezken, bazıları ise siyasal organizasyonlara ciddi zaman ve kaynak ayırıyor olabilir (Akgül, 2013: 39). Bu durum ise seçmenlerin birbirlerinden farklı davranışlar sergilemelerinin nedenlerinin irdelenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca özellikle iletişim ve medya konusundaki teknolojik gelişmelerle birlikte, bilgiye ulaşmanın kolaylaşması ve dolayısıyla bilgiye ulaşma oranının yükselmesi siyasi konularda da vatandaşın bilgi seviyesini arttırmıştır. Özellikle teknoloji kullanım oranının yüksek olduğu gençlerde bilgiye ulaşma daha da yüksektir. Bu durumun da seçmen davranışlarını doğrudan etkilediği söylenebilir.

Demokratik toplumlarda söz konusu gelişmelerin çerçevesinde seçmen davranışlarını etkileyen pek çok unsur vardır. Bu unsurların ayrı ayrı değerlendirilmesinin yanında farklılıkları göz ardı edilmeden bir bütün halinde değerlendirilmesi de düşünülebilir. Yani seçmen davranışlarını etkileyen toplumsal, kültürel, ekonomik, psikolojik veya sosyolojik pek çok faktör vardır. Bu faktörlerdeki değişiklikler de doğal olarak seçmenlerin tutum ve davranışlarındaki değişimlere sebep olmaktadır. Ülkenin içinden geçtiği dönemsel faktörlerin yanında bireysel bir takım durumlar da bu faktörlerin seçmen davranışındaki değişimi etkilemesinde farklılıklar ortaya koyabilir (Çinko, 2006: 111, Tan ve Baydaş, 2017: 605). Hangi faktör ne kadar olursa olsun seçmen davranışlarının üzerinde etkisinin olduğu geniş ve karmaşık yapının varlığının söz konusu olduğu söylenebilir. Ancak ne olursa olsun bütün bu faktörlerin bilinmesi hem siyasi partiler açısından seçmen rolüyle hem de yöneten-yönetilen ilişkisi bağlamında da önemli olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak bir adayın ve partinin veya partinin siyasi iletişim faaliyetlerini yürüten profesyonellerin oy almak/ siyasal tercihini etkilemek istedikleri hedef kitleyi yani seçmeni iyi tanıması yürütülen kampanyanın başarısı açısından oldukça önemli bir konudur. Bu açıdan seçmen davranışlarıyla ilgili teorik yaklaşımların önemli olduğu düşünülmektedir.

3.1. Seçmen Davranışlarında Teorik Yaklaşımlar

Seçmen davranışlarıyla ilgili teorik çalışmaların 1940'lı yıllardan itibaren yoğunlaşmaya başladığı alan yazınında görülmektedir. Söz konusu çalışmaların konusu ekonomik, sosyolojik ve psikolojik olmak üzere üç temel açıdan ele alınmaktadır. Ayrıca bu temel yaklaşımların dışında başka yaklaşımlarda bulunmakla beraber çalışmada yalnızca temel yaklaşımlar ele alınmıştır.

3.1.1. Ekonomik (Rasyonel Tercih) Yaklaşım

1957 yılında ünlü ekonomist Antony Downs tarafından yayınlanan “An Economic Theory of Democracy” de ortaya atılan görüşler çerçevesinde şekillenen bu yaklaşım, seçmen davranışlarını kişisel özellikler, sosyal çevre veya gruplardan ziyade birey odaklı ele almasıyla diğer yaklaşımlardan ayrılmaktadır. Bu yaklaşıma göre seçmenler rasyoneldir dolayısıyla kendi çıkarlarını yine en iyi kendisi bilmekte ve siyasal alana yönelik davranışlarını çıkarları ekseninde şekillendirmektedir. Bu yaklaşımda seçmenler, seçim dönemlerinde maddi çıkarlarını merkeze alarak kendilerine en yüksek faydayı sağlayacak parti veya adaya oy vermektedir. Dolayısıyla oy verme davranışının temel amacı fayda maksimizasyonudur (Kalender, 1998: 52-53).

Bireylerin rasyonel olduğu fikrini temel alan yaklaşımlar genellikle bu durumun bir süreç sonucu ortaya çıktığını ifade etmektedir. Rasyonel seçmenler siyasal tercihlerde bulunmadan önce adaylar ve partiler hakkında bilgiler toplar ve gözlemler yaparlar. Bu davranışın nedeni kendi çıkarına en uygun parti ve adayı belirlemektir. Zira bireylerin bugün rasyonel kararlar alabiliyor olmalarının nedeni geçmiş deneyimleri ve gözlemleridir. Seçmen davranışlarını bir süreç ve aynı zamanda bireysel talep ve beklentilerle açıklamaya yönelik yaklaşımlardan biri ekonomik yaklaşımın bir diğer versiyonu olan “geçmişe dönük oy verme”dir. Bu yaklaşıma göre seçmenler, oy verme davranışında bulunurken mevcut iktidarın uygulamalarına, politikalarına ve kendi çıkarlarına

uygunluğuna bakmaktadır. Seçmen burada siyasal iktidarın politika ve uygulamalarını, doğruluğu veya yerindeliği gibi unsurlardan ziyade kendi çıkarlarına uygunluğu ekseninde değerlendirmektedir. İktidar partisinin faaliyetleri ekonomik göstergeleri olumlu etkiliyor ve seçmenin çıkarları ile uyuyorsa, seçmen tercihini iktidardan yana kullanarak siyasi partiyi ödüllendirmekte aksi durumda oyunu kendisi için daha uygun bir partiye vererek iktidar partisini cezalandırmaktadır (Akgün, 2002: 27).

Rasyonel tercih yaklaşımı, seçmenleri soyut olarak da olsa ekonomideki hesapçı kişiliklere döndürmektedir. Bu durumun ayırt edici özelliği siyasette bireylerin kendi amaçlarına ve çıkarlarına bireysel açıdan ulaşmaları üzerine gitmeleridir (Hague ve Harrop. 2016: 104-105).

3.1.2. Sosyo Psikolojik Yaklaşım

Sosyo psikolojik yaklaşım bir diğer adıyla “Michigan Modeli” seçmen davranışlarına yönelik en kapsamlı ve etkili yaklaşımdır. Seçmen davranışlarını parti ile özdeşleşme ve parti sadakati gibi kavramlarla açıklamaya yönelik varsayımları, aynı konuya yönelik birçok araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Yaklaşım seçmenlerin oy verme davranışının sadece seçimlere yönelik anlık kararlarla ortaya çıkmadığını; siyasal yaşamının, çocukluğunun ve deneyimlerinin oy verme süreci üzerinde etkili olduğunu ifade etmektedir. Seçmenlerin siyasi tercihlerini belirlemede temel aldığı kriter partiye bağlılık diğer adıyla “parti ile özdeşleşme”dir. Bu özdeşleşme bireyin erken yaşlardan itibaren etkileşim içerisinde olduğu aile, eş ve gruplarla paylaşılan deneyimler neticesinde kazanılır (Evans, 2004: 23-24). Bu yaklaşımda seçmenlerin sosyal varlıklar olarak grup aidiyeti yüksektir dolayısıyla siyasal olaylara yönelik algıları çoğu zaman aynı olmakta veya grubun bakış açısına yakınlık göstermektedir. Siyasi partiler konumu itibariyle bu sosyal grupların başında gelmektedir. Bununla birlikte bireylerin siyasi partilere doğrudan üye olmaksızın, kongre veya etkinliklerine katılmadan veya direkt olarak iletişime geçmeden aidiyet hissedebilmesinin mümkün olması, siyasi partilerin sosyal gruplar içerisinde önemini arttırmaktadır (Campbell ve diğerleri, 1954: 89)

Sosyo psikolojik yaklaşım seçmen davranışlarını bir süreç olarak görmekle birlikte parti aidiyeti ile açıklarken bireylerin sosyal yaşamlarında meydana gelen değişimlerin de tercihlerine etki ettiğini ve farklı partilere yönelebilmelerinin önünü açtığını ifade etmektedir. Bireyler hayatlarının belirli dönemlerinde ekonomik, sosyal veya siyasal sebeplerle kendilerini farklı toplumsal gruplara ait hissedebilirler. Bu dönemlerde parti bağlılığında değişimler görülür dolayısıyla parti aidiyeti her dönemde sabit kalan bir faktör değil bireylerin yaşam süreçlerinden etkilenen dinamik bir unsurdur (Demirtaş, 2015: 136). Genel itibariyle sosyo psikolojik yaklaşım, bireylerin çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinde sosyal gruplarla yaşanan etkileşiminin bir sonucu olarak bir siyasi partiye psikolojik aidiyet hissetmesini ifade eden yaklaşımdır.

3.1.3. Sosyolojik Yaklaşım (Columbia Ekolü)

Sosyolojik yaklaşım; seçmenlerin, kökleşmiş siyasal kimliklerinden hareketle siyasal tercihlerinin istikrarlı bir sürecin sonucu olduğunu, şiddetli bir aidiyet ve vazgeçilmezlik oluşturduğunu ileri sürmektedir (Akgün, 2002: 25). Bu yaklaşımın temelleri, 1940 yılında ABD’de Lazarsfeld, Berelson ve Gaudet tarafından yapılan seçmen davranışlarını anlamaya ve açıklamaya yönelik bir araştırmayla atılmıştır. Araştırmada seçmenler çok seçenekli bir durumda bir tercihte bulunmakta ve bu tercihin ortaya çıkmasında basın ve radyo gibi iletişim araçlarının ne derece etkili olduğu gözlemlenmektedir. Elde edilen bulgular sanılanın aksine tercihlerde söz konusu unsurların etkisinin minimum düzeyde olduğunu göstermektedir. Araştırmaya göre iletişim teknolojilerinden ziyade seçmen davranışlarını etkileyen temel unsurlar sosyolojik öğelerdir. Bireyi merkeze alan ekonomik yaklaşımdan farklı olarak sosyolojik yaklaşım bireyi göz ardı etmiş ve seçmenlerin içinde bulunduğu siyasi ve sosyal grupları temel almıştır. Yaklaşımına göre seçmen davranışları aile, din, ikamet edilen yer, iş ortamı ve sosyal çevre gibi sosyolojik unsurlar içinde değerlendirilmelidir zira birey bu unsurlardan sürekli olarak etkilenmekte ve tercihlerine etki eden temel unsurlar sosyolojik kökenli olmaktadır. Birey sosyal bir varlık olması nedeniyle içinde bulunduğu grupların ve toplumun bir üyesidir. Dolayısıyla içinde bulunduğu grubun değer ve yargılarına uygun olarak hareket ettiğinde

ödüllendirileceğini aksi halde dışlama, çıkarılma vb. cezalandırma yöntemleriyle karşılaşacağını bilmektedir. Bu nedenle bireyler siyasal tercihlerini belirlerken grup kararlarını ve normlarını baz almaktadır (Kalender, 1998: 43).

4. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ: Demokratik sistemin oturması ile birlikte en küçük kurumlardan en büyük birlikteliklere kadar yönetimin, vatandaşın da içine katıldığı bir süreç halini aldığı söylenebilir. Bu açıdan “seçmen” rolüyle vatandaşların başta seçim süreçleri olmak üzere pek çok açıdan öneminin arttığı görülmektedir.

Seçmenlerin içinde ise küreselleşme, bilişim ve iletişim teknolojilerinin de etkisiyle günümüzde bu değişim ve yeniliklerin içinde büyüyen gençlerin önemi daha da artmaktadır. Hem belirleyici denilecek kadar yüksek oranda olmaları hem de olaylara farklı bakış açıları genç seçmenlerin üzerinde gerçekleştirilecek araştırmaların önemini ortaya koymaktadır.

Yukarıda belirtilen temel bilgilerden hareketle bu araştırmanın temel amacı, genç seçmenlerin siyasete ilgi düzeyleri ve siyasal katılım düzeyleri bakımından farklı bölümlerden oluşup oluşmadığını tespit edebilmektir. Yine bunun yanında söz konusu seçmenlerin demografik özelliklerine göre ilgili bölümler hakkında daha ayrıntılı bilgilere ulaşılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın örnek kütlesi basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile Isparta ilindeki Süleyman Demirel Üniversitesi merkez yerleşkesinde eğitimlerine devam eden öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Araştırmanın özellikle üniversite öğrenimi gören gençler üzerinde yapılmasının temel amacının üniversite eğitiminin ve üniversal yaşamın siyasal katılım ve siyasete olan ilgi düzeyi üzerinde olumlu katkı sağlayacağı varsayımından kaynaklanmaktadır. Araştırmanın genç seçmenler üzerine yapılan araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4.2. Örneklem Süreci

Genç seçmenler arasında siyasete ilgi, siyasal katılma ve vatandaşlık bağlamında seçmen davranışları yönünde farklılıkların olup olmadığını, gruplara ayrılıp ayrılmadığını test etmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada verilerin toplanmasında yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde genç seçmenlerin siyasete ve seçimlere ilgi düzeylerini ve söz konusu katılımın vatandaşlık bağlamında değerlendirilmesine yönelik; *Yaşlılara göre kendinizi kıyaslarsanız siyasete daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz? Seçimlerde kullanacağınız oy ile devlete olan vatandaşlık bağınızın güçleneceğini düşünüyor musunuz?Evet/Hayır* şekilde cevaplanan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölümde ise ilgili literatür taramasından sonra Janine Dermody, Stuart Hanmer-Lloyd ve Richard Scullion’ın 2010 yılında yayınlanan *“Young People and Voting Behaviour: Alienated Youth and (or) an Interested and Critical Citizenry?”* isimli makalelerinde uygulanan 12 değişkenli ölçek kullanılmıştır. Söz konusu ölçek beşli likert tipi ölçek şeklinde oluşturulmuştur (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Anket formunun son bölümünde ise katılımcıların demografik özelliklerini öğrenmeye yönelik sorular vardır.

Anket formu önce alan uzmanlarına incelenmiştir. Alan uzmanları tarafından değerlendirildikten sonra oluşan anket formu, yaklaşık 30 kişi üzerinde gerçekleştirilmiş ve ardından gerekli düzeltmeler sonrası uygulanmaya başlanmıştır. Anket, 2018 Ocak ayı içerisinde Süleyman Demirel Üniversitesinin merkez yerleşkesinde bulunan bütün okullarda basit tesadüfi örneklem yöntemiyle uygulanmıştır. Söz konusu anket uygulamasından sonra elde edilen anketler incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda eksik ya da hatalı alınan 76 anket çıkartılmış ve 401 adet kullanılabilir anket araştırmaya dâhil edilmiştir. Sonuç olarak Araştırmanın uygulama bölümünde Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerden yüz yüze anket tekniği ile alınan 401 kullanılabilir anketten elde edilen verilere, SPSS 23 İstatistik programı ile uygulanan testlerin sonucunda ulaşılan bulgular yer almaktadır.

4.3. Araştırmanın Hipotezleri ve Veri Analiz Yöntemleri

Araştırmanın hipotezleri ilgili literatür araştırmasından da yararlanılarak aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

H₁: Genç Seçmenler Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında farklı bölümlerden oluşmaktadırlar.

H₂: Genç Seçmenler Siyasete ve Seçimlere İlgi Düzeyleri Bakımından farklı bölümlerden oluşmaktadırlar.

H₃: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler arasında demografik özellikler bakımından anlamlı bir fark vardır.

H_{3a}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler cinsiyete göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3b}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler yaşa göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3c}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler medeni duruma göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3d}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler öğrenim gördüğü okula göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3e}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler aylık gelire göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3f}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler gelirinin kaynağına göre anlamlı bir fark vardır.

H_{3g}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler ek olarak bir yerde çalışmasına göre anlamlı bir fark vardır.

Araştırmanın verilerini Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinden elde edilen veriler oluşturmaktadır. Araştırmada öncelikle verilerin elde edildiği ölçeğin güvenilirlik ve geçerlilikleri test edilmiştir. Sonra ilgili verilerden katılımcılarla ilgili tanımlayıcı istatistikler elde edilmiştir. Ardından araştırmanın hipotezleri test edilirken, Kümeleme Analizi (Cluster Analysis) ve Varyans Analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. Kümeleme analizi, değişkenlerin tamamı üzerinden bütün bireylerin birbiriyle olan benzerlikleri üzerinden söz konusu bu benzer bireyleri aynı gruplarda veya kümelerde toplanmasını esas alan, sonuçta da bu kümeleri ve içerisindeki katılımcıları ortaya koyan bir analizdir (Kurtuluş, 2004: 409).

5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri Tablo 1.'de görülmektedir. Araştırmaya katılan seçmenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu ve gelir düzeylerini içeren demografik özelliklerine göre; katılımcıların %56,5'i erkek, %43,5'i bayandır. Katılımcıların, 18'i evli, 375'i bekârdır. Yani oransal olarak, %4,6'sı evli, %95,4'ü bekârdır.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Seçmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Seçmelerin Demografik Özellikleri	N	(%)
Cinsiyet		
Erkek	223	56,5
Kadın	172	43,5
Medeni Durum		
Evli	18	4,6
Bekâr	375	95,4

Yaş		
18-20	158	40,2
21-23	185	47,1
24-26	39	9,9
27-Üzeri	11	2,8
Öğrenim Gördüğünüz Okul		
Fakülte/Yüksekokul	301	77,2
Ön Lisans (MYO)	89	22,8
Aylık Gelir		
0-300	108	28,1
301-500	99	25,8
501-800	40	10,4
801-Üzeri	137	35,7
Geliriniz Aileniz ve Devlet Burs veya Kredisine mi Bağlı.?		
Evet	298	75,6
Hayır	96	24,4
Ek Olarak Bir Yerde Çalışıyor musunuz.?		
Evet	88	22,3
Hayır	307	77,7

Ayrıca katılımcıların %40,2'si 18-20, %47,1'i 21-23, %9,9'u 24-26, %2,8'i 27-Üzeri yaş grubuna dâhildir. Yine katılımcıların, %77,2'si fakülte/yüksekokul, %22,8'i ise ön lisans öğrencisidir. Gelir düzeyi olarak ise katılımcıların %28,1'i 0-300, %25,8'i 301-500, %10,4'ü 501-800 ve %35,7'sinin ise 801-Üzerigelire sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca seçmenlerin oy verme davranışını etkilediği düşünülen ekonomik bağımsızlık durumunu tespit etmek amacıyla, bu demografik soruların dışında genç seçmenlerin gelirlerini kendilerinin mi elde ettiği yoksa ailelerinden veya devlet bursu/kredisi ile mi sağladığını belirlemek için sorulan "Geliriniz Aileniz ve Devlet Burs veya Kredisine mi Bağlı.?" sorunun sonucunda katılımcıların %75,6'sı 'evet', %24,4'ü ise 'hayır' cevabını vermiştir. Yine sorulan, "Ek Olarak Bir Yerde Çalışıyor musunuz.?" sorusuna verilen cevaplar %22,3 'evet', %77,7 'hayır' şeklinde sonuçlanarak bir önceki sorunun cevabını da tamamlar nitelikte bir sonuç elde edilmiştir. Yani katılımcıların büyük çoğunluğu gelir olarak ailelerine veya devletten aldıkları kredi/burs gelirine bağlıdır.

Tablo 2: Genç Seçmenlerin Siyasete ve Seçimlere Olan İlgisi Düzeyi

	Evet	(%)	Hayır	(%)
Yaşlılara göre kendinizi kıyaslarsanız siyasete daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz?	193	48,3	207	51,7
Seçimlerde kullanacağımız oy ile devlete olan vatandaşlık bağımızın güçleneceğini düşünüyor musunuz?	247	61,8	153	38,2
Önümüzdeki seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz?	307	76,8	93	23,2

Araştırmaya katılan genç seçmenlerin siyasete ve seçimlere olan ilgi düzeylerini öğrenebilmek için katılımcılara; “Yaşlılara göre kendinizi kıyaslarsanız siyasete daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz?”, “Seçimlerde kullanacağımız oy ile devlete olan vatandaşlık bağınızın güçleneceğini düşünüyor musunuz?” ve “Önümüzdeki seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz?” soruları sorulmuştur. Sorulara verilen cevaplar incelendiğinde, genç seçmenlerin neredeyse yarısının yaşlılara oranla siyasete daha az ilgi duydukları görülmektedir. Katılımcıların %48,3’ü siyasete yaşlılardan daha az ilgi duyduğunu belirtmektedir. Bu oran siyasetle ilgilenen, siyasi organizasyonlarda yer alan veya almak isteyen gençlerin az olduğu sonucunu bize göstermektedir. İlgili sonucun ülkelerin geleceğini şekillendiren siyaset kurumunun en önemli aktörü olduğu düşünülen siyasi partilerde gençlerin yer almamasının, siyasi partilerin parti kademelerinde gençlere veremediğinden mi yoksa gençlerin siyasetten ve doğal olarak siyasi partilerde siyaset yapma fikrinden uzaklaşıp, siyasete olan ilgilerinin azalmasından mı olduğu sorusunu düşündürmektedir. Ayrıca genç seçmen potansiyelinin yüksek olduğu ülkelerde gençlerin siyasete ve seçimlere ilgisiz olması bir vatandaşlık görevi olan oy verme işlemini sorgulamadan gerçekleştirme ve söz konusu oy verme işleminin öneminin ne olduğunu bilmediği düşüncesinin ortaya çıkmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Seçimlerde kullanılan oy verme davranışının vatandaşlık bağına etkisini ölçmek adına sorduğumuz “Seçimlerde kullanacağınız oy ile devlete olan vatandaşlık bağınızın güçleneceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna %61,8 “evet”, %38,2 ise “hayır” şeklinde cevap verilmiştir. Bu durumda katılımcıların büyük çoğunluğunun oy verme davranışının bir vatandaşlık görevi olduğunu düşündüğü söylenebilir. Yine katılımcıların bir sonraki seçimde oy kullanmayı düşünüp düşünmediğini öğrenmek için sorulan soruya ise, %76,8 “evet” cevabı vermiştir. Bu sonuç, genç seçmenlerin seçimlere katılımlarının oldukça yoğun olduğunu göstermektedir. Seçimlere katılmayı düşünenlerin bu kadar yoğun olmasının özellikle katılımcı demokrasilerin en önemli unsuru olduğu düşünülen seçimlerin, seçmenler tarafından benimsendiğinin yani bireylerin de demokratik haklarını kullanması hususunda bilinçli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Ancak seçimlere katılımın bir vatandaşlık bağının güçleneceğine inancında oldukça yüksek bir oranda (%38,2) hayır denmesinin genç seçmenlerin vatandaşlık anlayışında bazı değişikliklerin gerçekleştiği şekilde yorumlanabilir.

Tablo 3: Güvenilirlik ve Geçerlilik Değerleri

Araştırmada Kullanılan Ölçekler	Cronbah’s Alpha Katsayıları	Değişken Sayısı
Sinizm	0,821	5
Etkinlik	0,775	4
Güven	0,779	3

Araştırmanın Cronbach's Alpha Güvenilirlik Testi sonuçları Tablo 3.'de görülmektedir. Bu sonuçlara göre araştırmada yer alan üç adet ölçeğin Cronbah’s Alpha değerleri; 0,82, 0,77, 0,77 çıkmıştır. Bu değerler Cronbach's Alpha Katsayısı için alt sınır kabul edilen 0,70 değerinin üstündedir (Hair, vd., 1998: 118). Ayrıca araştırmanın geçerliliğinin ölçülmesinde kullanılan en yaygın yöntem olan faktör analizi sonuçlarına bakıldığında KMO değerinin 0,80, açıklanan toplam varyansın 0,62 olduğu görülmüştür. Bu sonuç açıklanan toplam varyans için genel kabul gören 0,50 değerinin üzerindedir ve iyi bir değer olarak karşımıza çıkmaktadır (Yeniçeri, 2005: 237, Grewal, vd., 2003: 264).

Tablo 4: Her Bir Kümedeki Seçmen Sayısı

Kümelere	Kümeleredeki Seçmen Sayısı	%
1.Küme	212	0,53
2.Küme	189	0,47

Tablo 4.'de görüleceği gibi yapılan kümeleme analizi neticesinde katılımcı genç seçmenler iki kümede toplanmışlardır. Yapılan kümeleme analizi sonucunda 1. kümede bulunan genç seçmen sayısının 212 kişi, 2. kümede yer alan genç seçmen sayısının ise 189 kişi olduğu görülmektedir. Yani vatandaşlık ve siyasete olan ilgi bağlamında genç seçmenlerin iki bölümden oluştuğu, bunlardan birinin % 53 ile, diğerinin ise % 47 ile oluşan iki bölüm olduğu söylenebilir.

Tablo 5: Nihai Küme Merkezleri

Değişkenler		Kümeleşmeler	
		1. Küme	2. Küme
Adayların seçim sürecindeki vaatlerini tutacaklarına inanıyorum. Politikacıların çoğuna güvenilebilir. İktidara gelen liderlerin doğru şeyler yapacaklarına güveniyorum. Ülkenin karşılaştığı önemli siyasi problemleri kavradığımı hissediyorum. Oy kullanmak seçmenlere iktidarın icraatlarını etkileme noktasında bir fırsat sunar. İktidarın uyguladığı politikalarda vatandaş olarak söz hakkımın olduğunu düşünüyorum. Kullanacağım oyun mevcut durumu değiştireceğine inanıyorum. Politikacıların çoğu kendilerine veya özel ilişkilerine hizmet etmektedirler. Politikacılar medya ve halka yalan söylemektedirler. İktidarın sadece kendine düşünen az sayıdaki çıkar grupları tarafından yönetildiğini düşünüyorum. Seçilmek için aday olan kişiler insanların fikirleriyle değil oylarıyla ilgilenmektedirler. Politikacılar seçildikten sonra halkla olan iletişimlerini azaltırlar.	Güven D1	1,88	2,88
	Güven D2	1,63	2,49
	Güven D3	2,16	3,29
	Etkinlik D1	3,80	3,67
	Etkinlik D2	3,88	3,79
	Etkinlik D3	3,99	3,84
	Etkinlik D4	3,42	3,49
	Sinizm D1	4,25	2,66
	Sinizm D2	4,12	2,49
	Sinizm D3	4,11	2,33
	Sinizm D4	4,45	2,75
	Sinizm D5	3,84	2,81

Tablo 5.'de nihai küme merkezlerine bakıldığında 1. kümenin ortalamalarının 2. kümenin ortalamalarına göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile 1. kümenin 2. kümeyle oranla güven, etkinlik ve sinizm boyutlarını oluşturan ifadelerle katılma derecelerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4 ve Tablo 5'den de görüldüğü üzere, "*H₁: Genç Seçmenler Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında farklı bölümlerden oluşmaktadırlar.*" H₁ hipotezi kabul edilmiştir.

	Ortalamanın Karesi	Hata Ortalamasının Karesi	Serbestlik Derecesi	F Değeri	Anl.
Güven D1	90,422	1,106	363	81,761	,000
Güven D2	67,678	1,124	363	60,207	,000
Güven D3	116,244	1,220	363	95,276	,000
Etkinlik D1	1,470	1,094	363	1,343	,247
Etkinlik D2	,650	1,126	363	,577	,448
Etkinlik D3	2,030	1,203	363	1,687	,195
Etkinlik D4	,405	1,283	363	,316	,574
Sinizm D1	228,642	,723	363	316,149	,000
Sinizm D2	243,263	,802	363	303,166	,000
Sinizm D3	286,173	1,025	363	279,104	,000
Sinizm D4	261,499	,805	363	325,025	,000
Sinizm D5	96,499	1,229	363	78,534	,000

ANOVA tablosu, varyans analizi sonuçlarını ortaya koymaktadır ve değişkenlerin 2 kümedeki ortalamaları arasında p=0,05 anlamlılık düzeyinde fark olup olmadığını göstermektedir.

Değişkenlere ilişkin Varyans analizi sonuçları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6.’ya bakıldığında güven ve sinizm boyutlarının bütün değişkenlerinde $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı bir farklılıklar olduğu görülmektedir. Ancak etkinlik boyutunun hiçbir değişkeninde $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 7: Demografik Özelliklerin Kümelere Dağılımı

Cinsiyet																				
	Erkek		%		Kadın		%		Toplam		%									
1.Küme	102		51		78		49,4		180		50,3									
2.Küme	98		49		80		50,6		178		49,7									
Yaş																				
	18		%		18 Üzeri		%		Toplam		%									
1.Küme	16		32,7		163		52,9		179		50,1									
2.Küme	33		67,3		145		47,1		178		49,9									
Medeni Durum																				
	Bekâr		%		Evli		%		Toplam		%									
1.Küme	172		50,6		6		40		178		50									
2.Küme	169		49,4		9		60		178		50									
Öğrenim Düzeyi																				
	Fakülte		%		Ön Lisans		%		Toplam		%									
1.Küme	134		48,7		42		53,2		176		49,7									
2.Küme	141		51,3		37		46,8		178		50,3									
Geliriniz aileniz ve devlet bursu ya da kredisine mi bağlı?																				
	Evet		%		Hayır		%		Toplam		%									
1.Küme	138		51,1		42		48,3		180		50,4									
2.Küme	132		48,9		45		51,7		177		49,6									
Ek olarak bir yerde çalışıyor musunuz?																				
	Evet		%		Hayır		%		Toplam		%									
1.Küme	36		44,4		144		52		180		50,3									
2.Küme	45		55,6		133		48		178		49,7									
Aylık Gelir Düzeyi?																				
	0-300		%		301-500		%		501-800		%		800-Üzeri		%		Toplam		%	
1.Küme	49	52	36	40	23	66	64	51	172										172	50
2.Küme	46	48	55	60	12	34	62	49	175										175	50

Tablo 7’de araştırmaya katılanların demografik özelliklerine göre kümelere dağılımı gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde de görüleceği gibi katılımcıların demografik özelliklerine

göre de 2 grupta toplandığı açıktır. Araştırmaya katılan erkeklerin % 51'i 1. kümedeyken, % 49'u 2. kümededir. Bu oran kadınlarda 1. küme % 49,4, 2. küme ise % 50,6'i şeklinde oluşmuştur. Araştırmaya katılan 18 yaşında olanlardan % 32,7'si 1. kümede yer alırken, % 67,3'ü 2. kümede yer almaktadır. 18 yaşın üzerinde olan katılımcılarda ise dağılım, % 52,9 1. küme, % 47,1 2. küme şeklinde oluşmuştur. Katılımcıların medeni durumundaki küme dağılımına bakıldığında ise 1. ve 2. kümeler sırasıyla; bekârlarda % 50,6, % 49,4, evlilerde ise % 50, % 50 şeklinde oluşmuştur. Bu dağılım aynı sıra ile öğrenim görülen okula bakıldığında fakültede okuyanlarda % 48,7, % 51,3, meslek yüksekokullarında okuyanlar için ise yine sırasıyla % 53,2, % 46,8'dir.

Katılımcıların gelirlerinin kökenini öğrenmek için sorulan sorunun kümelere ayrılmasının incelenmesinde geliri aile veya devlet bursuna bağlı olanların % 51,1'i 1. kümede, % 48,9'u 2. kümede, gelirini aile veya devlet bursu dışında elde edenlerin ise % 48,3'ü 1. kümede, % 51,7'si ise 2. kümede yer almaktadır. Yine bu soruya ilaveten katılımcıların ek olarak bir yerde çalışıp çalışmadığı sorulduğunda ise "Evet, çalışıyorum" diyenlerin % 44,4'ü 1. kümede, % 55,6'sı 2. kümede, "Hayır, çalışmıyorum" diyenlerin ise, % 52,9'si 1. kümede, % 48'i ise 2. kümede bulunmaktadır. Son olarak katılımcıların gelir düzeylerinin kümelere ayrılması incelendiğinde, 0-300 TL geliri olanların % 52'si, 301-500 TL olanların % 40'ı, 501-800 olanların % 66'sı, 800-Üzeri olanların % 51'i 1. kümede yer alırken, aynı sıra ile, % 48, % 60, % 34 ve % 49'u 2. kümede yer almaktadır.

	Ortalamanın Karesi	Hata Ortalamasının Karesi	Serbestlik Derecesi	F Değeri	Anl.
Cinsiyetiniz?	2,133	,240	371	8,881	,003
Yaşınız?	,013	,119	371	,112	,738
Medeni durumunuz?	,864	,059	371	14,535	,000
Öğrenim gördüğünüz okul?	,329	,176	371	1,868	,173
Aylık geliriniz?	488,804	,217	371	2257,428	,000
Geliriniz aileniz ve devlet bursu ya da kredisine mi bağlı?	,653	,184	371	3,556	,060
Ek olarak bir yerde çalışıyor musunuz?	2,131	,173	371	12,346	,000

Araştırmaya katılan genç seçmenlerin vatandaşlık ve siyasal katılma algılamalarına göre demografik özellikleri bakımından farklılıklar gösterip göstermediğini test etmek için varyans analizi uygulanmıştır. Kümeler arasında cinsiyet, medeni durum, aylık gelir ve ek olarak bir yerde çalışma durumuna göre $p=0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Yani bu sonuç araştırmanın hipotezlerinden;

"H_{3a}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler cinsiyete göre anlamlı bir fark vardır."

"H_{3c}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler medeni duruma göre anlamlı bir fark vardır."

"H_{3e}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler aylık gelire göre anlamlı bir fark vardır."

"H_{3g}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler ek olarak bir yerde çalışmasına göre anlamlı bir fark vardır." H_{3a}, H_{3c}, H_{3e}, H_{3g} hipotezleri kabul edilmiştir.

Ancak katılımcıların yaşı, öğrenim gördüğü okul ve gelirinin aile veya devlet bursuna mı bağlı olduğu sorularında $p=0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Yani araştırmanın hipotezlerinden;

"H_{3b}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler yaşa göre anlamlı bir fark vardır."

"H_{3d}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler öğrenim gördüğü okula göre anlamlı bir fark vardır."

“H_{3f}: Genç Seçmenlerin Siyasal Katılım ve Vatandaşlık Bağlamında oluşturdukları kümeler gelirlinin kaynağına göre anlamlı bir fark vardır.” H_{3b}, H_{3d}, H_{3f} hipotezleri ret edilmiştir.

Bu durum değerlendirilecek olursa, katılımcıların büyük çoğunluğunun 18-24 yaş grubunda olması, katılımcıların genel itibari ile gerek fakültede gerekse meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin başka bir işle meşgul olmayıp direkt öğrencilik yapmalarının bu hususlarda kümeler ayrılmasının zor olduğunu göstermektedir. YAnova testinde anlamlılık değeri 0,06 gibi sınırda bir sonuç olduğu görülen, ek olarak bir yerde çalışılması ile ilgili soruda ise, katılımcıların büyük çoğunluğunun “hayır” demesinin ilgili konuda kümeler ayrılmamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 9: Genç Seçmenlerin Siyasete ve Seçimlere İlgili Düzeylerinin Kümelere Dağılımı

Yaşlılara göre kendinizi kıyaslırsanız, seçimlere daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz.?						
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
1.Küme	84	49,1	98	51	182	50,1
2.Küme	87	50,9	94	49	181	49,9
Seçimlerde kullanacağımız oy ile devlete olan vatandaşlık bağımızın güçleneceğini düşünüyor musunuz.?						
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
1.Küme	106	45,9	76	57,6	182	50,1
2.Küme	125	54,1	56	42,4	181	49,9
Önümüzdeki seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz.?						
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
1.Küme	142	50,5	40	48,8	182	50,1
2.Küme	139	49,5	42	51,2	181	49,9

Katılımcıların siyasal katılım ve vatandaşlık bağlarının seçmen davranışına daha da özelinde oy verme davranışına olan etkisinin irdelenmesi için sorulan soruların kümeler ayrımını incelediğimizde “Yaşlılara göre kendinizi kıyaslırsanız, seçimlere daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna “Evet” diyenlerin , % 49,1’i 1. kümede, % 50,9’u 2. kümede; “Hayır” diyenlerin ise % 50,1’i 1. kümede, , % 49,9’u 2. kümede yer almaktadır. Yine “Seçimlerde kullanacağımız oy ile devlete olan vatandaşlık bağımızın güçleneceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna “Evet” diyenlerin , % 45,9’u 1. kümede, , % 54,1’i 2. kümede; “Hayır” diyenlerin ise % 50,1’i 1. kümede, , % 49,9’u 2. kümede yer almaktadır. Son olarak ise; “Önümüzdeki seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz.” sorusuna “Evet” diyenlerin , % 50,5’i 1. kümede, , % 49,5’i 2. kümede; “Hayır” diyenlerin ise % 48,8’i 1. kümede, % 51,2’i 2. kümede yer aldığı görülmektedir.

Tablo 9 göstermektedir ki, araştırmanın hipotezlerinden, “H₂: Genç Seçmenler Siyasete ve Seçimlere İlgili Düzeyleri Bakımından farklı bölümlerden oluşmaktadırlar.” H₂ hipotezi kabul edilmiştir.

6.SONUÇ

Araştırmada genç seçmenlerin siyasete olan ilgi düzeyleri ve siyasal katılım konularını vatandaşlık bağlamında değerlendirilip, gruplara ayrılıp ayrılmadığını ortaya koyabilmek amacıyla kümeleme analizi kullanılmıştır. Kümeleme analizi sonuçlarına göre seçmenlerin iki grupta toplandığı görülmektedir.

Kümeleme analizi sonuçlarına göre Güven boyutunda (*Adayların seçim sürecindeki vaatlerini tutacaklarına inanıyorum, Politikacıların çoğuna güvenilebilir, İktidara gelen liderlerin doğru şeyler yapacaklarına güveniyorum, Ülkenin karşılaştığı önemli siyasi problemleri kavradığımı hissediyorum.*), 1. Kümenin, 2. Kümeye oranla ilgili değişkenlere daha az katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Etkinlik boyutunda (*Ülkenin karşılaştığı önemli siyasi problemleri kavradığımı hissediyorum, Oy kullanmak seçmenlere iktidarın icraatlarını etkileme noktasında bir fırsat sunar, İktidarın uyguladığı politikalarda vatandaş olarak söz hakkımın olduğunu düşünüyorum, Kullanacağım oyun mevcut durumu değiştireceğine inanıyorum.*) 1. Kümenin ve 2. Kümeye oranla katılımının daha yüksek olduğu görülse de sonuçların birbirine oldukça yakın oldukları görülmektedir. Sinizm boyutunda (*Politikacıların çoğu kendilerine veya özel ilişkilerine hizmet etmektedirler, Politikacılar medya ve halka yalan söylemektedirler, İktidarın sadece kendine düşünen az sayıdaki çıkar grupları tarafından yönetildiğini düşünüyorum, Seçilmek için aday olan kişiler insanların fikirleriyle değil oylarıyla ilgilenmektedirler, Politikacılar seçildikten sonra halkla olan iletişimlerini azaltırlar.*) ise değişkenlere katılım oranı açısından 1. Kümedeki katılımcılar, 2. Kümedeki katılımcılardan daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar.

İlgili değişkenler ve boyutlara katılım oranlarının gruplar arasında değerlendirilmesi sonucunda 1. Kümenin **Güvenmeyenler**, 2. Kümenin ise **Kararsızlar** şeklinde isimlendirilebileceği düşünülmektedir. Güvenmeyenler, genel olarak adayların vaatlerine tutacaklarına inanmayan siyasilerin güvenilir olduklarına inanmayan, seçim dönemlerinde sadece seçmenlerin oylarıyla ilgilenen seçim dışında vatandaşlarla olan ilgisini kesen kişiler olarak değerlendirmektedir. Kararsızların ise kısmen siyasetçilere de inanmakta ve güvenmekte ama daha çok kararsıza yakın oldukları görülmektedir.

Bu sonuçlara bir sonraki seçimde seçime katılımı düşünme oranını ve siyasete ilgi düzeyinin yaşlılara oranla değerlendirilmesiyle birlikte bakıldığında (*Yaşlılara göre kendinizi kıyaslarsanız siyasete daha az ilgi duyduğunuzu düşünüyor musunuz? Hayır: %51,7, Önümüzdeki seçimlerde oy kullanmayı düşünüyor musunuz? Evet: %76,8*) genç seçmenlerin siyasal katılım noktasında ve siyasete olan ilgisi açısından daha yüksek düzeyde oldukları ama buna rağmen siyasetçilere olan bakış açılarının daha olumsuz olduğu söylenebilir.

Ayrıca genç seçmenlerin vatandaşlık bağı açısından seçimlere katılımı değerlendirdikleri soruya (*Seçimlerde kullanacağımız oy ile devlete olan vatandaşlık bağımızın güçleneceğini düşünüyor musunuz? Evet: %61,8 Hayır: %38,2*) verdikleri cevaptan da anlaşılmaktadır ki genç seçmenlerin oldukça yüksek sayılabilecek olan bir oranı (**%38,2**) seçimlere katılımı vatandaşlık bağının güçleneceği düşünmemektedir. Bu da genç seçmenlerin siyasete ilgi ve katılımı sadece seçimle alakalandırmayıp, farklı platformlara da bu durumu taşıyabildikleri şeklinde değerlendirilebilir. Özellikle yeni medya teknolojilerinin ve sosyal medyanın gelişmesiyle gençlerin anlık tepki koyabilmeleri, genç seçmenlerde siyasal katılımının seçimlerden farklı değerlendirildiğini ve vatandaşlıkla yüklenen bir görev olmasının da tartışılabilirliğini göstermektedir.

Genç seçmenlerin siyasete olan ilgilerinin seçimlere katılımın ve vatandaşlık bağı açısından seçimleri değerlendirmeleri açısından soruların kümeleme analizi sonuçlarına bakıldığında gerek **“Güvenmeyenler”**’in gerek de **“Kararsızlar”**’ın kendi içlerinde nerdeyse birbirlerine yakın sonuçlarla evet ve hayır cevaplarına bölündükleri görülmektedir. Son olarak genç seçmenlerin demografik özelliklerine göre oluşan gruplar arasında farklılıkların test edilmesinde cinsiyet medeni durum, aylık gelir düzeyi ve ek olarak bir yerde çalışma durumlarına göre farklılıklar görülmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi merkez yerleşkesinde eğitim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada zaman, örneklem ve araştırma boyutları açısından sınırlılıklar söz konusudur. İlgili çalışmaya benzer çalışmaların ilerleyen dönemlerde başka şehirlerde başka yaş gruplarına uygulanması hem yer hem de dönemsel olarak farklılıklar ortaya koyabilmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca başka çalışmalarda özellikle siyasete olan ilgi ve siyasal katılımın değerlendirilmesi açısından nicel bir araştırma yerine nitel bir araştırmanın da mülakatla gerçekleştirilecek bir araştırma da düşünülebilir. Böylelikle siyasetin ve yönetimin şekillenmesinde en önemli gruplardan olduğu bilinen genç seçmenler daha doğru anlaşılabilmesinin sağlanacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKGÜN, Birol (2002). Türkiye'de Seçmen Davranışı, Partiler Sistemi ve Siyasal Güven(1. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- AKTAN, Ercan (2017). Sosyal Medya ve Siyasal Katılım, Eğitim Yayınevi, Konya.
- BELLAMY, Richard (2008). Citizenship: A Very Short Introduction (Vol.192), Oxford University Press, Oxford.
- BRAVO, Hamdi (2006). “Yöneten-Yönetilen İlişkisi/Çelişkisi”, FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi), (2), 123-143.
- CAMPBELL, A., GURİN, G. ve MİLLER, W.E. (1954). The Voter Decides. Survey Research Center. Michigan: Row, Peterson Company. Evans, J.A.J. (2004). Voters&Voting An Introduction. London: SagePublicitions.
- ÇİNKO, Levent. (2006). “Seçmen Davranışları İle Ekonomik Performans Arasındaki İlişkilerin Teorik Temelleri Ve Türkiye Üzerine Genel Bir Değerlendirme” Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 61(01), 103-116.
- DAVER, Bülent. (1993). Siyaset Bilimine Giriş, Siyasal Kitabevi, 5. Baskı, Ankara.
- DEMİRTAŞ, Mehmet Can (2015). Seçmen Davranışlarına Etki Eden Faktörlerin Siyasal Pazarlama Açısından Analizi: İzmir İlinde Çok Değişkenli Bir İnceleme. İzmir. Dokuz Eylül Üniversitesi, Yayımlanmış Doktora Tezi.
- DERMODY, Janine, HANMER-LLOYD, Stuart ve SCULLION, Richard (2010). “Young People and Voting Behaviour: Alienated Youth and (or) an Interested and Critical Citizenry?” European Journal of Marketing 44 (3/4): 421–435. doi:10.1108/03090561011020507.
- EKE, Erdal (2008). Siyasal Propaganda Araçlarının Seçmen Davranışı Üzerindeki Etkisi: Isparta Örnek Olayı, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- GREWAL, Dhruv, BAKER, Julie, LEVY, Michael, ve VOSS, Glenn B. (2003). “The Effects of Wait Expectations and Store Atmosphere Evaluations on Patronage Intentions in Service-Intensive Retail Stores” *Journal of retailing*, 79(4), 259-268.
- HAGUE, Rod, HARROP, Martin and McCORMICK, John (2016) . Comparative Government and Politics An Introduction 10th Edition, Palgrave Macmillan, London.
- HAGUE, Rod ve HARROP, Martin (2016), Siyaset Bilimi Karşılaştırmalı Bir Giriş, Çev. İbrahim Yıldız-Soner Torlak- İdil Çetin, Dipnot Yayınları, Ankara.
- HEYWOOD, Andrew. (2017). Siyaset (18. Basım). (B. Özipek, B. Şahin, M. Yıldız , Z. Kopuzlu, B. Seçilmişoğlu, & A. Yayla , Çev.), Adres Yayınları. Ankara.
- KALENDER, Ahmet (1998). Seçmen Tercihini Etkileyen Propaganda ve İletişim Faktörleri: Türk Seçmen Davranışı Üzerine Bir Araştırma (Yayımlanmamış Dnkoktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KURTULUŞ, Kemal (2004), Pazarlama Araştırmaları, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- NOMER, Ergin (2018). Türk Vatandaşlık Hukuku (24.Bası) Filiz Kitabevi, İstanbul.
- POLAT, Cihat ve KÜLTER, Banu (2006). “Genç Ve Potansiyel Seçmenler Gözüyle Siyasi Lider Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Siyasal Pazarlama Bakış Açısıyla Lise Ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama” İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, (35), 191-213.
- TAN, Ahmet, & BAYDAŞ, Abdulvahap (2017). “Seçmen Özelliklerinin Oy Verme Davranışı Üzerindeki Etkileri” Iğdır University Journal of Social Sciences, (13).
- TOPBAŞ, Hasan (2010). “David Easton’un Siyasal Sistem Kuramı Bağlamında Siyasal Katılma: Erzurum Seçmeni Üzerine Bir Araştırma”, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Bahar, S.30 ss. 81-112.
- TOPBAŞ, Hasan (2009). “David Easton’un Siyasal Sistem Teorisi Bağlamında Türkiye’de Siyasal İletişim Ve Siyasal Katılma (Erzurum Seçmeni Üzerine Bir Araştırma”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

VERBA, Sidney, NIE H. Norman; KIM, Jae-on (1978). Participation and Political Equality: A Seven Nation Comparison, The University of Chicago Press, Chicago.

YENİÇERİ, Tülay ve ERTEN, Ela (2008). "Mağaza Sadakat Programlarının Algılanması, Güven, İlişkiyi Sürdürme İsteği ve Mağaza Sadakati Arasındaki İlişkilerin Yapısal Eşitlik Modeli İle İncelenmesi", Doğuş Üniversitesi Dergisi, 9(2), 232-247.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

By the settlement of the democratic system, it can be offered that the administration, from the smallest institutions to the largest associations, has become a process in which citizens can participate. In that matter, the role of voters has increased the importance of citizens in many aspects, foremost in the election processes.

The importance of young people among the voters is accordingly increasing, with the apparent influence of globalization, information and communication technologies which collectively determine the setting the young people grow. Both representing a high rate in the total population that can be defined as the determinant and their ability to create different perspectives on the situations voters reveal the importance of the researches to be carried out on the young voters.

The main purpose of this research is to establish whether the young voters are clustered in terms of their interests in politics and political participation. Besides, it will be checked whether there are any differences within the scope of the defined clusters in terms of their demographic characteristics.

Methodology

In this research, which was carried out to examine whether there are any differences among the young voters in the context of interest in politics, political participation and citizenship and whether they are divided into groups, the face-to-face survey method was utilized. The survey forms consist of three parts.

In the first part, it is intended to evaluate the level of interest of young voters in politics and elections and participation in the context of citizenship. In the second part, following to the related literature review, the 12-variable scale was utilized, which has been adapted from the scientific paper titled with "Young People and Voting Behavior: Alienated Youth and (or) an Interested and Critical Citizenry?" published in 2010 by Janine Dermody, Stuart Hanmer-Lloyd and Richard Scullion. In the last part of the survey, there are questions to find out the demographic characteristics of the participants.

The survey was first examined by field experts and after the evaluation. The experts have tested it with 30 people. After the necessary corrections, the survey began to be applied.

The survey was administered by a simple random sampling method in all departments on the central campus of Süleyman Demirel University. After the survey application, the obtained data were examined and 76 survey forms that were taken incomplete or inaccurate were removed and 401 existing surveys were included in the research. In the research, firstly, the reliability and validity of the scale in which the data were obtained were tested. Then, descriptive statistics about the participants were provided from the relevant data. Later, while testing the hypotheses of the research, Cluster Analysis and Variance Analysis (One-Way ANOVA) were utilized.

Findings

The demographic characteristics of participants are shown at Table 1. According to the demographic characteristics of the participants containing voters' gender, age, marital status, educational status, and income levels; 56.5% of the participants are male and 43.5% are female.

In addition, 40.2% of the participants are included in the 18-20 age group. 77.2% of the participants are faculty/college and 22.8% are associate degree students. In terms of income level, 28.1% of the participants have 0-300, 25.8% of them have 301-500, 10.4% of them have 501-800 and 35.7% of them have 801-over income. 75.6% of the participants replied 'yes' to the question "Does Your Income Depend on Your Family and Government Scholarship or Loan?". In addition, the answer given to the question "Do you work at anywhere?" resulted in 77.7% as "no", thus completing the answer to the previous question.

It has been observed that nearly half of the participants show less interest in politics than the elder people. 48.3% of the participants state that they are less interested in politics than the elder people. The question "Do you think that your citizenship connection to the state will strengthen with the vote you will use in the elections?" was replied as "yes" with 61.8% and "no" with 38.2%. Again,

the question that is asked to figure out whether the participants consider voting in the next election was answered by 76.8% as “yes”.

According to the outcomes of the research, "H1: Young Voters consist of different sections in the Context of Political Participation and Citizenship." H1 hypothesis has been accepted.

The variance analysis was applied to measure whether the young voters differ or not in their perceptions of citizenship and political participation according to their demographic characteristics. It has been observed that there is a statistically significant difference between the clusters in terms of gender, marital status, monthly income and additional working status at a level of $\alpha = 0.05$. So, this outcome is from the hypothesis of the research; H3a, H3c, H3e, H3g hypotheses have been accepted.

However, there is no statistically significant difference at the $\alpha = 0.05$ meaning level in the questions of about the age, the school, and the income depends on the family or government scholarship. So, from the hypothesis of the research; H3b, H3d, H3f hypotheses have been rejected.

Finally, the outcomes of Table 9 show that the hypotheses of the research. "H2: Young voters is composed of different sections in terms of their level of interest in politics and elections." H2 hypothesis has been accepted.

Conclusion

In the research, cluster analysis was used to reveal whether young voters' level of interest in politics and political participation issues was evaluated in the context of citizenship and whether they were divided into groups. In evaluating the relevant dimensions between the groups, voters are gathered in two groups. The first cluster can be called as Unsecured and the second as Undecided.

When to look at the outcomes of cluster analysis of young voters in terms of their participation in politics and their election in terms of citizenship ties, both “Unsecured” and “Undecided” are divided into yes and no answers to almost similar results. In this research, there are limitations in terms of location, time, sample and research dimensions. There is the importance of applying similar studies to the relevant research to other age groups in other cities for being able to present differences both in terms of place and period. In further studies, qualitative research may also be conducted by an interview instead of quantitative research, especially in terms of evaluation of political interest and political participation.